Poštnina plačana v gotovini. Cena današnje štev. 75 para

Posamezne številke Navadne Din —·75, ob nedeljah Din 1·—

„TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10·—, za inozemstvo D 18·—, dostavljen na dom D 11·—, na inkasnico D 10·—, inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA" MARIBOR Jurčičeva ulica štev. 4.

TABOR

Posamezne številke Navadne Din —·75, ob nedeljah Din 1·—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 270. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. — SHS poštnočekovni račun štev. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Maribor, sobota 15. novembra 1924. Leto: V. — Številka: 262.

Naslov
Tit. Knjižnica Ljubljana

ZURICH, 14. nov. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 27.50, Beograd 7.45, London 24.70, Praga 15.45, Milan 22.50, Newyork 519, Dunaj 0.007325.

ZAGREB, 14. nov. Pariz 365—370, Švica 13.35—13.45, London 320323, Dunaj 0.0967—0.0978, Praga 206—209, Milan 299.75—302.75, Newyork 68.68—69.68.

Tišina pred nevihtami.

Ves položaj v znamenju prvih volilnih priprav. — Konference pri Pašiću. — Razdelitev kandidatur.

BEOGRAD, 14. novembra. Danes dopoldne se je dr. Korošec vrnil iz Subotice in je imel kratek sestanek z Davidovićem. Davidović je delj časa konferiral z znanim protićevcem dr. Ivanićem o volilni kooperaciji v Srbiji.

Ministrski predsednik Pašić je bil že zgodaj v uradu in opravljal tekoče posle. Pozneje so se oglasili pri njem Pribičević, Maksimović, Lukinić in državni podtajnik Wilder, ki so se posvetovali z njim do 13. ure. Razen njih se je nekaj časa mudil pri Pašiću minister Miletić, ki se je posvetoval o volilni agitaciji v Zaječarju, kamor se bo podal danes popoldne. Oglasili so se nadalje vojvodinski radikali, ki jih je privedel posl. Radolić. Izročili so ministrskemu predsedniku in strankinemu šefu resolucije novosadskega zborovanja NRS.

Dopoldne je v radikalskem klubu zboroval izvršilni odbor, ki mu načeluje Ljuba Jovanović. Razpravljali so o volilnem boju radikalske stranke, o upravnih volilnih zadevah ter o nesoglasjih, ki so se pojavila pri razdelitvi kandidatur. Diskusija o kandidatnih listah se bo jutri nadaljevala.

•

BEOGRAD, 14. novembra. Pravosodni minister Lukinić je imel danes daljše posvetovanje z državnim podtajnikom Wilderjem in z načelniki posameznih sekcij v pravosodnem ministrstvu.

Neuspeh beneških pogajanj?

»Trgovinski glasnik« zahteva več jasnosti — Italija nam žuga z novimi konflikti.

BEOGRAD, 14. novembra. Danes se je oglasil pri pravosodnem ministru dr. Lukiniću šef naše delegacije za pogajanja z Italijo v Benetkah dr. Rybař ter poročal njemu in pa trgovinskemu ministru, ki se je tudi mudil pri pravosodnem ministru, o pravnih vprašanjih, ki so prišla v pretres na beneški konferenci. Pogajanja vzbujajo pozornost. Današnji »Trgovski glasnik« prinaša ostro pisan članek o konferenci in izvaja, da nobena vlada — ne prejšnja ne sedanja — ne pove nič jasnega in konkretnega o beneški konferenci. Šele iz italijanskih listov je lahko naša javnost posnela, kakšno važnost imajo tarifna, železniška in carinska vprašanja, ki jih je sprožila Italija šele potem, ko so se bile delegacije že sestale. Italijani hočejo, da bi nam z ene strani popolnoma odtujili Reko, z druge strani pa si na naš račun gospodarsko opomogli. Namesto da bi se rimska pogodba natančno izvedla, nam grozi Italija z novimi konflikti.

—□—

Vrnitev kralja in kraljice v Beograd.

BEOGRAD, 14. novembra. Danes ob 11. uri se je kraljeva dvojica vrnila v Beograd. Na postaji so jo pričakovali general Zečević, admiral Prica in prometni minister Stanić. Ker je v Južni Srbiji zavladalo zelo mrzlo in slabo vreme, je moral kralj potovanje pred nameravanim časom zaključiti. Če ne bo preveč utrujen, bo sprejel še drevi ministrskega predsednika in notranjega ministra, da mu referirata o notranjem položaju. Kralj si je na potovanju zabeležil zadeve, ki potrebujejo nujne rešitve in pomoči ter bo v Beogradu storil vse potrebno, da pridejo takoj na dnevni red.

Vprašanje stanovanjskega zakona.

BEOGRAD, 14. nov. »Vreme« prinaša daljše izvajanje o vprašanju zaščite najemnikov in naglaša, da je vprašanje novega stanovanjskega zakona vedno bolj akutno, kajti s 1. januarjem stopi dosedanji zakon iz veljave. O vprašanju so že govorili v ministrskem svetu, odločitve pa še ni nobene. Ugotovili so samo dejstvo, da se vlada nahaja radi tega v nepriličnem položaju. Izhod bo treba najti. Morebiti bo sedanji zakon za nekaj mesecev podaljšan, nakar bo nova skupščina meritorno odločila v uredbi stanovanjskih odnošajev.

Ostavka treh ministrov na Poljskem.

VARŠAVA, 13. novembra. Ministrski predsednik je sprejel demisijo notranjega, pravosodnega in delavskega ministra. Novi ministri bodo imenovani tekom jutrišnjega dne.

Italijanske polemike z revolverji.

RIM, 13. novembra. V Castello mare pri Napolju je včeraj bivši poslanec in fašist Imperatore med političnim prerekanjem z nekim občinskim svetnikom izdrl revolver iz žepa in svetnika sredi ulice ustrelil. Napadeni nasprotnik je bil takoj mrtev, morilec pa je pobegnil.

Definitiven izid angleških volitev.

LONDON, 14. novembra. Po včerajšnjih volitvah v škotskih vseučiliščih je definitivno zaključeno štetje volilnih glasov. Na podlagi končnih rezultatov imajo stranke sledeče število mandatov: konzervativci 413, delavska stranka 151, liberalci 44, neodvisni in drugi 7. Ker je poslanec Morel v volilnem okrožju Dundey medtem umrl, se bodo vršile tamkaj naknadne volitve.

Doma in po svetu.

— **Lepa gesta.** Na banketu v počast pesniku Mešku v Ptuju je njegov prijatelj g. Janko Arnuš primesel slavljencu izreden pozdrav. Omenjajoč, da naši kulturni delavci ne potrebujejo samo lepih besed, ampak tudi materijalne opore, mu je poklonil večjo svoto, zbrano med slov. inteligenco, da si bo pesnik mesto knjižnice, ki jo je izgubil na Koroškem, ko je moral zbežati pred razdivjano mafijo, mogel nabaviti novih knjig. Ginjen se je slavljenec zahvalil.

— **Avtonomija — polomija!** Mislili smo, da bodo klerikalci za tokratne volitve iznašli kakšen nov šlager mesto avtonomije, katero so pri volitvah pred dvema letoma gonili kakor invalid lajno. Dve leti so imeli dovolj časa, da bi bili vsaj košček te avtonomije izvojevali. Namesto tega pa so se najprej vdinjali radikalom, pozneje pa Radiću — seveda pri tem pozabili na avtonomijo in doživeli grdo polomijo. Prijatelji, stari »šilt« ne vleče več, treba bo nekaj novega, ali pa vsaj — prepleskano!!

— **Redni občni zbor kmetijske družbe za Slovenijo,** ki ga je sklical klerikalni komisar prof. Jarc za 17. tm., je odgoden.

— **Otvoritve železniške proge** Murska Sobota—Ljutomer—Ormož dne 22. tm. se v imenu vlade udeležita min. saobračaja Andra Stanič in min. dr. Žerjav.

— **Železniški promet med Sušakom in Reko.** Italijanski poslanik v Beogradu g. Bordrero je izjavil, da so pogajanja o železn. prometu med Reko in Sušakom končana in da bo te dni podpisana tozadevna konvencija.

— **Žagal in se obesil.** Iz Ormoža smo prejeli: Dne 11. tm. je ob 6. uri zvečer začelo goreti gospodarsko poslopje tukajšnje vdove Hrga. Ogenj je hitro segel na hišo, ter v eni uri popolnoma vpepelil vse imetje. Ker je z največjo hitrostjo gorelo več vozov sena in slame ter suha bukova drva, se je rešilna akcija ormoških, hardeških in frankovskih gasilcev morala prenesti tudi na obvarovanje sosednih objektov, ki so bili radi neposredne bližine v največji nevarnosti. K sreči ni bilo vetra. — Hrgova, ki je prišla takorekoč ob vse, je imela na stanovanju ženo tukajšnjega mizarja Hržiča, ta žena je zapustila svojega moža, kar je tega bolelo, ter je večkrat nagovarjal ženo, naj se vrne k njemu. Par dni pred ognjem je Hržič pisal svoji ženi in jo prosil, naj pride domu, ter ji zagrozil storiti nekaj »strašnega«. Ko je toraj sedaj začelo goreti, je padel sum takoj na Hržiča. Šli so ga takoj iskat na njegovo stanovanje, katero pa so našli zaprto; vdrli so skozi okno, in našli že viseti Hržiča, ter so ga ravno še v zadnjem trenutku rešili. Na glavi ima tudi rane, katere si je sam prizadjal s sekiro, vstati ne more. Hržič je pijanec, ter glede poštenosti na slabem glasu.

— **Na »Dinarski dan«** se je nabralo v Gornji Radgoni 812 din.

— **Angleški labouristi ne marajo komunistov.** Izvršilni odbor angleške delavske stranke ne mara imeti v svojih vrstah pristaše drugih strank. Komuniste naj se izključi posebno radi tega, ker ne uravnavajo svoje politike po angleških razmerah, ampak slepo ubogajo povelja iz Moskve.

— **Nova angleška vlada ne prizna Macdonaldove pogodbe z Rusijo.** Berlinski »Vorwärts« javlja iz Londona, da je konservativna vlada edina v sklepu, da ne ratificira pogodbe, ki jo je Macdonald sklenil z Rusijo. Čim bo Baldwin uredil zavoženo Zinovjevo zadevo, bo Rusom izjavil, da pogodba ne bo ratificirana, da pa je Anglija pripravljena, skleniti z Rusijo na novi podlagi pogodbeno razmerje.

— **Z. R. III. v poštni službi?** Iz Washingtona poročajo: V vprašanju uporabe Z. R. III. je nastal preokret. izrekla se je želja, naj bi se zrakoplov porabljal za redno poštno službo med Newyorkom in Londonom.

— **Poljski pisatelj dobil Noblovo nagrado.** Kakor poročajo iz Stockholma, je bila letošnja Noblova nagrada podeljena poljskemu pisatelju Vladislavu Reymontu in sicer za njegov roman »Kmetje«.

— **Propadanje ruskega plemstva.** — Pastorek amirala kneza Trubeckega Aleksander Trubecki je bil v Schöneburgu obsojen na tri leta ječe radi goljufije in tatvine v nočnih vlakih.

— **Ustanove za obrtnike in vdove obrtnikov.** Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje za l. 1924: a) deset ustanov za onemogle uboge obrtnike ali trgovce in sicer pet po 100 din. in pet po 50 din., b) pet ustanov po 45 din. za onemogle uboge vdove obrtnikov ali trgovcev. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 27. novembra 1924. Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prosilka onemogla vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

— **Koliko popuši Varšava na dan?** Statistično je dognano, da se v Varšavi popuši na dan 4,600.000 cigaret v vrednosti 140.000 poljskih zlatov ali nad 2½ milijona dinarjev.

— **Komunisti na Češkoslovaškem.** — Kongres komunistične stranke v Holešovicah (Praga), ki je bil zaključen minule dni, je potekel v znamenju težkega spopada med levim in desnim krilom. Zmernejšo desnico, ki je do neke mere priznavala tudi češke narodnostne interese, so vodili dr. Šmeral, dr. Kreibich in drugi, levičarja pa Neurath, Burian, Verčok in dr. Znano je, da so na kongresu III. internacijonale v Moskvi brali češkim komunistom hude levite in so zahtevali, da morajo svojo narodnostno politiko uravnati tako, da ne bodo imeli nič skupnega socialisti z meščanskimi strankami. Na kongresu je tedaj šlo za boj med desnico, ki je bila proti moskovskim resolucijam in med levico, ki je smatrala diktat iz Moskve kot svojo dolžnost. Čitateljem še bo v spominu, da so v Moskvi zahtevali odcepitev Podkarpatske Rusije od Češkoslovaške, široko federacijo države in druge reči, ki pomenijo negacijo sedanje češkoslov. republike. Dr. Šmeral je imel hude ure, ker pa je že izza prejšnjih časov vajen pripogibati hrbet, je končno dosegel kompromis, s katerim mu je ostala dosedanja pozicija v stranki, zato pa je vrgel v vodo zadnje ostanke češkoslov. patriotizma in se je popolnoma vdinjal Moskvi, ki — kot znano — skuša izigrati velike kapitalistične države s tem, da razbije male in zaneti v njih revolucijonarne zmede. Kongres je sklenil, da bo posvetil vso pozornost boljševizaciji mas kot pogoju, da dozori »diktatura proletarijata« na Češkem. Zdi se, da Šmeral ne bo učakal zadnjega in dolgo zaželjenega konca svoje karijere: da bi postal češki Lenjin ali — morda nehote — grobokop mlade republike. Dasi komunisti na Češkem številčno napredujejo, je vendar izključeno, da bi Moskva uspela s svojimi načrti, ki so negacija slovanske misli in najboljša usluga germanskemu imperijalizmu, ki mu ves boljševizem ne more do živega.

— **Ruski problem je treba rešiti.** — Ameriški senator Borah, ki bo naslednik pokojnega senatorja Lodgeja, je izjavil, da je obnova Evrope edinole tedaj mogoča, ako bo Amerika priznala rusko vlado in ji dala finančno pomoč. Dokler ne bo rešen ruski problem, je gospodarsko ozdravljenje zapadne Evrope malo verjetno. Tudi razorožitev bo brez večjega efekta, če ne bo Rusija zavzela v Evropi tistega mesta, ki ji gre po njeni gospodarski in politični moči. — Ali pa bo Amerika priznala sovjetsko vlado, tega senator Borah ni povedal. Zdi se, da je tudi tu nesrečni Zinovjev zmešal štreno s svojim pismom ameriškim komunistom. Brez ameriškega denarja pa se ruski boljševizem ne bo mogel držati, in to je tisti paradoks ruske revolucije, pred katerim bo utihnilo celo mogočno grmenje bogov III. internacijonale...

— **Procvit ameriškega kapitalizma.** »Daily Mail« javlja iz Newyorka, da je zmaga republikanske stranke, v kateri sedijo zastopniki težke industrije in velikih kartelov, vplivala na javno življenje v »ugodnem« smislu. Namreč tako, da so se borze silno razcvele, dočim so se cene žita in sploh vseh življenjskih potrebščin povišale. Tako je vse zopet »v redu« in »zadovoljno«. List pristavlja, da se je od l. 1914 premoženje Zedinjenih držav za toliko povišalo, kolikor znaša vse narodno premoženje Francije in Anglije.

— **Mac Donald pojde na oddih.** Znani angleški politik, nedavni ministrski predsednik Mac Donald pojde na trimesečni dopust v Južno Ameriko.

— **Gospodarska revija »Ital-Jug«.** V Milanu izhaja mesečna revija »Ital-Jug«, ki je odlične važnosti za poglobitev gospodarskih stikov med našo državo in Italijo. Revijo, ki je pisana v italijanskem in našem jeziku, urejuje gosp. dr. Anton Filipič, trgovski ekspert pri našem konzulatu v Milanu.

Dopisi.

Ormož. Vsem darovalcem, ki so pripomogli k lepemu uspehu dinarskega dneva v Ormožu, se podružnica Jugoslovenske matice v Ormožu tem potom iskreno zahvaljuje. — Predsedstvo.

Središče. O priliki izročitve odlikovanja velezaslužnemu tržanu Jakobu Zadravcu, paromlinarju v Središču, se je med vabljenimi gosti nabralo na dinarski dan 1405.50 D za Jugoslovensko matico, od katerega zneska je 1000 D poklonil g. Jakob Zadravec sam. Podružnica Jugoslov. matice v Ormožu, ki je zbrani

znesek sprejela, se vsem darovalcem, posebno pa Jakobu Zadravcu za velikodušni dar tem potom iskreno zahvaljuje.

Ptuj. »Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev, podružnica Ptuj, priredi **družaben večer** v soboto dne 15. novembra ob 18. uri in pol, v čast upokojenemu tovarišu Andreju Haladea, svojemu večletnemu, marljivemu predsedniku. Koncertne točke bode izvajalo »Narodno železničarsko glasbeno društvo Drava« iz Maribora. Priredilo bo v Narod. domu pri pogrnjenih mizah, brez vstopnine tako, da bo omogočen dostop k izvanrednemu glasbenemu užitku tudi najbolj ubogemu. Začetek prireditve je le radi tega tako zgodaj, ker se udeleže tudi mnogi tovariši iz proge in je tako vrnitev na obe smeri z vlaki po 22. uri zajamčena. Predvsem upravičeno pričakujemo, da bo zavedno slovensko občinstvo te redke prireditve se zanesljivo udeležilo ter s svojim obiskom počastilo moža-domačina, ki je skoraj pol stoletja marljivo in nesebično deloval ne samo pri strokovnih, temveč tudi pri mnogih narodnih društvih v Ptuju in okolici. — To naj velja vsakomur kot direktno vabilo, kdor zna ceniti zasluge narodnih mož.

Mariborske vesti.

Maribor, 14. novembra 1924

VOLILCI!

Zadnji rok za vlaganje reklamacij je do 24. tm. Imeniki so pri nas na vpogledi Vsakdo se naj zanima, če je vpisan. — Strankin odbor ne more vedeti za vsakega.

TAJNIŠTVO JDS,
Maribor, Cankarjeva ul. 1.

•

m **Za Gregorčičev večer**, ki ga priredi Sok. društvo v Mariboru v nedeljo, 16. tm., z začetkom ob 20. uri v restavracijskih prostorih Nar. doma, je prevzel recitacijo nekaterih Gregorčičevih pesmi iz prijaznosti g. Kovič, režiser Nar. gledišča.

m **Reklamacijski rok.** Mestni magistrat objavlja **do poteče reklamacijski rok v smislu člena 12. zakona o volilnih imenikih dne 24. novembra tl.** Reklamacije, ki bi se vložile po tem dnevu, ne morejo več uplivati na sestavo volilnih imenkov, po katerih se bodo vršile že razpisane volitve.

m **Ljudska univerza.** V ponedeljek dne 17. t. m. bo predaval g. A. Skala: »O duševno zaostalih otrocih«. (Nadaljevanje in konec). Začetek ob pol 20. uri.

m **Predavanje »Bistvo sokolske misli«**, ki je obvezno za vse v mesecih februar-november 1924 na novo sprejete člane Sok. društva v Mariboru, je obenem prvo izmed onih 10 predavanj, ki se morajo absolvirati po naročilu Jugoslov. Sok. Saveza tekom letošnje zime v vsakem Sok. društvu. Predavanje je zamišljeno tako, da bo izzvalo debato in bo zato zanimivo in koristno tudi za člane in članice, sprejete že pred gori omenjenim terminom. Vrši pa se predavanje v mali dvorani Nar. doma. Začetek ob 20. uri. Zdravo! Načelnik kult.-prosv. odseka.

m **Mestni proračuni** o dohodkih in stroških za leto 1925 in sicer: mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestnega vodovoda, mestne klavnice, mestne plinarne, mestnega električnega podjetja, mestnega pogrebnega zavoda ter ustanov, so že sestavljeni in razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni od 12. do 25. novembra tl. javno občanom na vpogled, da vsakdo lahko naredi svoje opazke o njih.

m **Čuden samomorilec.** Dne 9. tm. je našel neki Hočan v Scherbaumovem gozdu v Rogozi kakih 30 korakov od občinske ceste hlapca na posestvu dr. Frica Schermbauma 35 letnega Jakoba Irgoliča. Mož je bil ves krvav in je imel na trebuhu dokaz veliko rano. Stokaje je povedal, da ga je neki moški napadel, mu z britvijo prerezal trebuh in zbežal. Mimogredoči vaščan je dal takoj poklicati Irgoličevega poslodajalca dr. Scherbauma, ki se je mudil v Rogozi. Tudi njemu je hlapec povedal zgodbo o napadu. Stvar pa se je zdela neverjetna, zlasti še, ker je Irgolič nekoliko omejen. Dr. Sch. je kmalu opazil, da leži tri korake od Irgoliča krvava britev, v kateri so sohlapci spoznali Irgoličevo britev. Tudi ni bilo nobenih znamenj o kakem nasilnem napadu, pač pa je imel hlapec obleko normalno odpeto, kar je pričalo, da ni bilo sile, ampak je roka lepo počasi odpela gumb za gumbom. Irgoliča je dal njegov poslodajalec takoj prepeljati v bolnico. Poizvedovanja so dognala, da je hotel Irgolič storiti samomor. Že delj časa se mu je misel, da se sam spravi s sveta, zdela simpatična in jo je tudi rad razlagal sohlapcem in vaščanom. Bal se je namreč starosti in da bi ga občina redila. Tudi pri zaslišanju v bolnici je vztrajal pri storiji o napadu, ko pa so ga prepričevali, da to ni mogoče, je bruhnil v jok in rekel: »Saj to ni nič....«

m **Cercle français. — Danes, v soboto 15. nov., ob šestih zvečer bo v mali kazinski dvorani francosko predavanje s slikami o starem in modernem Parizu. Vstop tudi za nečlane prost.** N 80

m **Velika tatvina.** Posestniku Kolbergerju v Soverju je služkinja Marija Kovač izmaknila 35.000 din. in izginila kot kafra. Dekle je močne postave, prijetne zunanjosti in govori štajersko-prekmursko narečje. Policijska oblast je že izdala tiralico.

m **Mestni kino.** »Njen hišni prijatelj«, krasna filmska drama v 5 činih od Henry Duvernoisa, v glavni vlogi France Dhelia, se predvaja v petek, soboto, nedeljo in pondeljek.

m **Tiskarski škrat** je v svoji hudomušnosti v naši zadnji notici o **Martinovem večeru** Sokola Studenci izpustil datum. Da ne bo nepotrebnega povpraševanja, se naznanja, da se ta prireditev vrši v soboto dne **15. nov. ob 20.** uri v Sokolskem domu v Studencih.

m **Prodaja vojaških barak »Dunaj« v Stamostanski ulici v Mariboru.** Dne 1. dec. tl. ob 10. uri sev rši pri finančnem okr. ravnateljstvu v Mariboru v sobi 27-28 prodaja vojaških barak »Dunaj« v Samostanski ulici v Mariboru potom javne ustmene dražbe. Natančni dražbeni pogoji so v pogled pri zgorajšnjem ravnateljstvu dnevno od 10.—12. ure.

m **V renovirani restavraciji »Puntigam, Mlinska ulica 23,** se dobe danes v soboto, dne 15. tm. ocvrte klobase in zmeraj prvovrstno vino. 2582

m **Dnevno vojaški koncert v kavarni »BRISTOL«.** Prvovrstna vina. Zmerne cene. Priljubljeni zabavni lokal mesta. Lože, separeji. 2569

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Petek, 14. nov. Zaprto.
Sobota, 15. nov. ob 19½. »Kajn«. Ab. B.
Nedelja, 16. nov. ob 19½ »Zrinski«. (Tenorsko partijo poje g. Živko).

Začetek predstav. Kakor že javljeno se pričnо z jutrajšnjim dnem, v soboto 15. tm. vse predstave ob 19½. uri.

Listnica uredništva.

Ptuj: ker smo o poteku slavnosti itak imeli poročilo, boš razumel, da radi našega malega obsega ne moremo objaviti. — Zdravo!

Gospodarstvo.

g **Industrijska številka »Nove Evrope«.** Za 1. novembra je izdala znana zagrebška revija »Nova Evropa« naši industriji posvečeno številko, ki prinaša jako bogato vsebino. Številka zasluži pozornost vseh naših gospodarskih krogov, kakor tudi revija sploh, ki redno prinaša zanimive in vseskozi aktuelne gospodarske članke. Na uvodnem mestu je obelodanjen članek o naši gospodarski krizi (Č. in V. B.), nakar slede prispevki splošne vsebine: O mogućnostima razvoja naše industrije (M. Lazarević); Načelo socialnog oplimuma (D. Jovanović); Klasna organizacija naše industrije (V. Lunaček); Radničko pitanje i naša industrija (Gj. Curčin); Uticaj državnih finansija na jačinu carinske zaštite (M. Todorović): Industrija i neposredni porezi (Cv. Gregoric); Finansiranje naše industrije (J. Belin). Specialnim vprašanjem naše industrije pa so posvečeni nastopni članki: Naša poljeprivredna industrija (O. Frangeš), Naša kemijska industrija (Vl. Njegovan); Industrije drva u Jugoslaviji (G. Dalma); Industrija portland cementa u Jugoslaviji (J. Joha); k problemu jugoslov. industrije željeza i čelika (K. Not). »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovićev trg 9 II.

Voditelj jugoslov. komunistov v — blaznici.

Eden najtipičnejših voditeljev jugoslovanskih komunistov je dr. Vukašin Marković. Ni globok ideolog kot dr. Sima Marković, ni človek teorije. V njem se je vtelesila revolucijonarna volja, ki ne pozna kompromisa z ničemer in ki vidi v razumu samo pripomoček, ne pa kriterij za presojanje življenjskih resnic. Dr. Vukašin Marković je boljševik od glave do pet: boljševizem pa znači večno revoltiranje, revolučno strast, nenormalno mero mržnje ali nesreče.

Zanimivo bo podati nekoč duševni profil tega zares originalnega jugoslov. intelektualca. Po rodu je Srb, živel pa je delj časa v Rusiji, kjer se je tudi izšolal. Študiral je veterino in položil kasneje doktorat celokupne medicine. Kot človek, ki je imel že od prirode silno sensibilno naturo, je zgodaj zašel v ruska revolucijonarna društva, ki so delovala »pod zemljo« in čijih brezzkompromisen komunizem je silno učinkoval na mlade, neuravnotežene ljudi. Tu se je Vukašin Marković vzgojil za revolucijonarja po profesiji, za boljševika orientalsko-balkanskega kova. Bil je tudi Lenjinov ožji prijatelj. Učakal se je ruske boljševiške revolucije in se je ves plameneč vrnil v domovino, da podžge mase in jih navduši za sovjetski paradiž.

Toda ob Markovićem prihodu v Jugoslavijo se je že ustalil pri nas režim, ki se je držal načela, da je treba mase brzdati in da v Jugoslaviji ni tal za komunizem. Prišla je obznana in dr. Vukašina Markovića, ki je pustil v Rusiji svojo družino in je bil tudi sicer brez strehe in prijateljskega ognjišča, je čakala mrzla ječa. Pobegnil je v Črno goro in se nekaj časa potikal po gozdovih. Družil se je s tolovaji, odmetniki, kačaki, ki so baje zelo čislali učenega tovariša, ker jim je zacelil marsikako rano. Po večletnem odmetniškem potikanju po gorah so ga nedavno aretirali in zaprli. Bil je silno zanemarjen, da so ga prijatelji jedva spoznali. Njegovo vedenje se je zdelo čudno; kazal je znake bolezni. Tako so ga poslali v splitsko bolnico.

V pondeljek — poroča neki list — so prepeljali dr. Vukašina Markovića v šibeniško blaznico. Ležal je na krovu skladišča, vklenjen v železne verige in zastražen po dveh žandarjih. Njegova zunanjost je bila jadna: raztrgana obleka, gosta črna brada, pozoba kačaka. Star je okoli 50 let.

»Glejte, peljejo me v blaznico, ker mislijo, da sem zblaznel,« je dejal dr. Marković nekemu sopotniku. Ali je res zblaznel: Je-li njegovo čudno življenje v gorah znak blaznosti, ali pa zgolj neizmerna požrtvovalnost za idejo, ki je vzplamtela v njegovem umu? Genij ali norec? Mogoče je, da se je samo ponovil sujet povesti A. P. Čehova: »Palata No. 6«. Mogoče pa je tudi, da bo za mrežami blaznice žalostno končal eden najtipičnejših predstaviteljev razredno-revolucijonarnega pokreta v naši rasi!

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja. 9

Nečakinja moje žene je priredila zajutrek; veliko tega je seve manjkalo. Tako ni bilo niti vina. Naročili somi tedaj, da naj ga kupim. Ko sem se vrnil z desetimi steklenicami po 30 sou-ov in ponudil gospodu pet preostalih frankov, mi je dejal:

— Naj vam ostane za trud.

Tako mi je gospod iz Pariza v treh dneh podaril 45 frankov. No, recite: ali ni imel ta gospod zares finega vedenja?

Prav ko sem se hotel zahvaliti, je stopila v sobo mlada gospa. Snela je klobuk in pajčolan. Ah, gospoda, kako zal je bil njen obraz! Ne bom ga pozabil, tudi če bom živel tisoč let. Opisati ga, kajpa, ne morem, sicer pa visi v niši njena slika, ki je dobro zadeta. Ko jo vidite, se boste preverili, da je bila izredna lepotica, dasi mrtva slika nikoli ne more podati resničnega čara živega bitja. — Obraz ji je bil bel in bled, oči prelepe in blesteče, da ne najdete takih; v pogledu ji je ležalo nekaj blagega in otožnega. Skratka, ko si jo pogledal, se ti je zdelo, da moraš poklekniti pred njo in moliti. Uboga mlada gospa!

Ona se je nasmehnila in rekla soprogu:

— Tu je pa lepo, uprav očarljivo!

Oh, ko se spomnim teh besed me zaboli v srcu. Da, lepo in očarljivo... Uboga mlada gospa!

Dominik je na hip prekinil pripovedovanje in se je dotaknil s prsti čela, ko da bi si bil hotel obrisati solze.

Ne vem, dragi čitatelj, kakšen vtis je napravilo na te to pripovedovanje; mene je globoko dojmilo. Res je nekoliko predolgo in ima marsikaj odvišnega. Spretnejši pripovednik nego je vrtni paznik, bi razložil dogodke veliko krajše in nemara tudi mikavnejše. Vzlic temu pa me je njegovo pripovedovanje sila zanimalo.

Tudi Pavel, ki ni povsod iskal začetka kake povesti ali drame, je pozorno poslušal Dominika.

Patand se je malce pomiril in Dominik je nadaljeval:

— Mlada dvojica je živela morno, enolično, da ni mogoče reči kaj posebnega o njih življenju. Rosina mi je pripovedovala vse, kar se je dogaljalo v rdeči hiši.

Tako mi je predvsem povedala, da mlada zakonca ne sprejemata obiskov in da tudi nihče ne zahaja k njima. Mladi gospej je bilo ime Margerita, gospodu pa Henry. Njegovega priimka se ne spominjam več. Videl sem naslove na častnih: »Gospod Henry, Maisons — Lafitte, rdeča hiša«. Pisem nista dobivala. V dveh letih ni prispelo ne eno pismo; tako je vsaj trdila nečakinja moje žene, ki je vsako jutro sprejemala pošto od pismonoše.

Gospej Margeriti so minevali dnevi ob čitanju, vezenju in gojenju cvetlic na vrtu. Sicer je prihajal tudi vrtnar, ki pa je samo snažil drevorede in obrezoval drevje. S cvetličnimi gredami se je pečala gospa sama. Tuintam sta se z gospodom napotila na sprehod po vrtu; značilno je, da se je vedno zakrila s tistim gostim pajčolanom, v katerem je bila dopotovala iz Pariza.

Marsikdo je mislil, da se je bala pokazati obraz, o njen obraz je bil nebeško lep!

Sredi poletja je kupil Henry majhno ladjico z jadrom; z njo je ravnal večče kot mornar.

Čoln je bil siv in črn, nosil pa je ime »Lastavica«, ki je bilo zapisano nanj z zlatimi črkami. Čoln je bil zasidran nasproti hiši, ki stoji ondi na drugi obali Seine.

Vsak večer sta se Henry in gospa vozila po Seini in se vračala domov dokaj pozno, ko je bila že mesečina.

Mala oznanila.

Pohištvo

Lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Šercer in drug., Maribor, Vetrinjska ulica štev. 2. 106

Kompletna spalnica iz mehkega lesa po ceni na prodaj. Vprašati: Usnjarska ulica 23. 2561 4—4

Glasovir, otomana, divan s foteljii postelje, žičniki, madrace na prodaj Rotovški trg št 8. I. nadstropje, levo. 2581

Iščem za takoj **opremljeno sobo** z vporabo kuhinje, kolikor mogoče v bližini kolodvora. Ponudbe pod „R. R.“ na upravo lista. 2580

Na prodaj ima Konrad Vernik v Ormožu fino **Hidravlično stiskalnico** za vsakovrstno olje, malo rabljeno z vodno pumpo, na dva cilindra ki se naenkrat stiska. Cilindra imata 350 mm širokosti. Proda se tudi valjka s porcelanastimi valji 400×350 mm in stroj za izdelovanje prosene kaše po nizki ceni. 2574 3—2

Pristopajte CMD!

V soboto 15. novembra 1924

KONCERT

in

pojedina mesenih, jetemih in krvavih klobas

K obilni udeležbi vabi 2577

Terezija Paulič, gostilna, Stolna ulica 10.

Upraviteljstvo Šk. posestva Betnava

naznanja tužno vest, da je njega dolgoletni logar

Jurij Verlič

včeraj ob ½15. uri previden s sv. zakramenti umrl. Pogreb se vrši v sobote 15. novembra 1924 ob 14. uri iz hiše žalosti na Radvanjsko pokopališče.

Betnava, dne 14. novembra, 1924. 2582

Lastnik in izdajatelj: Konsorcij »Tabor«. Glavni in odgovorni urednik: Vekoslav Spindler. — Tiska Mariborska tiskarna d. d.